

vinec prikupil sem se častnikom in še celo stotniku najbolj s tem, ker sem svojim tovarišem v razumljivi slovenski besedi njihove dolžnosti razkladal, jih podnčeval in osrčeval. Ponosno moram reči, ravno slovenska beseda je meni pripomogla, da sem že prvo leto dospel do desetnika. Kakor pa Slovenci napredujejo v novjšem času sploh povsod pri c. kr. uradih, tako tudi v vojaških razmerah so začeli napredovati od leta do leta. Hvala Bogu imamo že nekaj let sem tudi slovenske vojaške knjige, katere nam je podaril slovenski rodoljub plemeniti Andrej-Komel Sočebčan c. in kr. major v pokoju, da si slovenski vojaki iz njih v razumljivi slovenski besedi nabirajo potrebnih naukov ter se navadijo slovenskih besed in izrazov.

(Konec prih.)

Iz Sterntala na dr. polji. (Zahvala.)

Kdor bi tajil, da nima svet dandanes blagih duš, naj sam blagovoli izvedeti nasleduje: Dne 29. malega travnja t. l. je bila pokopana v Šentlovrenci na dr. polji mati vdove železniškega čuvarja. Pri tej priliki se je dokazalo, kaj so blage duše. Velečastiti gospod župnik pri Šentlovrenci na dr. polji niso samo zastopali opravili mrtvaških obredov, marveč so še po vrhu platili iz svojega žepa pokopača. Isto tako je občinski predstojnik g. Jaka Jurič svoje poljsko delo ostavil in hitel z vozom po mrliča na Šterntal, da ga prepelja, kamor sliši. Jaz vodja železniške postaje v Šterntalu zahvaljujem se v imenu zapuščene vdove in nje otrok omenjenima gospodoma najsrčnejše za njuno blago veledušnost.

K. Lang.

Iz Središča. (Ovađuštvo.)

Naš častiti gospod kaplan so dalje časa dajali našim ljudem zdravila, če so jih prosili, ali pa so jim svetovali, kar bi po njih sodbi bilo za bolnika dobro. Siromašno ljudstvo naše fare in okolice je v slučajih bolezni rado pri njih pomoči iskalo in je je tudi našlo. Radi so vsakemu pomogli, obiskovali so semtertje tudi bolnike in se za njih zdravje zelo trudili. Pa glej, na enkrat se sproži nekemu nemirnežu — saj ga vsi dobro poznamo — „dobra misel“ in naznani našega čast. gospoda kaplana zaradi njihovega dobrotnega delovanja c. kr. glavarstvu. Žandarji so na to kaj pridno „flašice“, v katerih je zdravilo bilo, pregledovali in ljudstvo izpraševali. C. kr. okr. sodnija, ki je potem to stvar obravnavala, poklicala je okoli 80 prič. Kakor so le-te priče vedele, tako so tudi pred sodnijo govorile. Drugače tudi niso mogle, toda ovađu bode pač sedaj težko pri srei, kajti c. kr. sodnija je častitega g. kaplana popolnoma oprostila in ljudje so jim za storjene dobrote sedaj še tembolj zahvalni in kličejo jim iz srca: Bog naj nam jih še dolgo let ohrani!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V petek je bila javna seja v drž. zboru na Dunaji, toda gg. poslancem ni bilo veliko za njo, kajti vreme je bilo lepo, a v razpravi sami ni bilo nič zanimivih reči. Naroči se po nasveta dr. Trojana vladi, naj preiskuje škodo vsled lanske povodnji na Českem, potem pa se vzprejme predlog vlade, da se podaljša trgovinska zveza z Italijo na eno leto. Nadaljevalo se je potem še posvetovanje o spremembi volilnega reda in če obvelja ta sprememba, ki se nasvetuje, potem se potegne število drž. poslancev od 353 na 416. Včeraj, dne 6. maja je bila enako javna seja v zboru, druge dni pa je bilo posvetovanje v raznih odsekih, ki pripravljajo tiste nasvete, ki pridejo za tem v drž. zbor. Ti odseki imajo veliko dela, ker imajo veliko predlogov in so si udje v njih sami večkrat nasproti. — V Gradci bode v začetku junija posvečevanje nove cerkve Srca Jezusovega in pravi se, da pride tudi Nj. veličanstvo v istem času v glavno mesto štajarske dežele. — Drž. poslanec, prof. Šuklje se je pritožil v justičnem odseku drž. zbora zavoljo višje sodnije za Štajarsko, Kranjsko in Koroško. Pri njej ni taci svetovalcev, ki bi znali slovenski in vendar imajo posla s slov. ljudstvom. V tem bi bilo pač res potreba, da pokliče pravosodni minister tudi slov. sodnikov v to nadsodnijo. — Na Koroškem se godi slov. otrokom še slej, ko prej sila, ker jih tiščijo v nemške šole ali jim pa dajo nemške učitelje: kaj se more pač otrok od njih naučiti? — Po gorenjskih krajih na Kranjskem klatijo se cigani in kar je huje, sliši se že tudi, da radi vlomijo v hiše ali v prodajalnice trgovcev. Ti so ondi pa tem bolj nevarni, ker so hiše in vasi raztresene, daleč druga od druge. — Na Primorji imajo sedaj že več c. kr. okr. glavarjev, ki znajo slovenski in imajo le-ti vsled tega veliko več zaupanja pri ljudstvu, kakor so ga drugi, laški ali nemški imeli. — V dolini pri Trstu so slavili tamošnjega g. dekana J. Jana 25 letnico in se je slovesnosti vdeležilo veliko gospode iz Trsta in obližja. — Slov. okoličani tržaški so poslali spomenico Nj. veličanstvu ter prosijo v njej, naj se ne vpelje dac tudi za okolico, ker bi to bilo za njo pretežko breme. — Ces. namestnik v Dalmaciji fml. David je bil te dni na Dunaji; najbrž je hodilo mu za to, da ostane c. kr. gimnazija v Zadru, kakor je doslej, laška, ne pa hrvaška. — Na Ogerskem je bil prvi maj krvav, na srečo pa samo v mestu Oroschaza. Tu so delalci napadli hišo kr. sodnika in na to so jih vojaki s silo razgnali; se ve, da je bilo veliko ranjenih. V Pešti pa je 1400 delalcev izgubilo službo, ker so zoper voljo gospodarjev praznovali. — V Galiciji so imeli v nedeljo

po vseh mestih velik praznik, v spomin 100-letnice njih politične ustave. Nemirov pa neki v tem ni bilo; iz kraja je bila vlada zoper slovesno praznovanje.

Vunanje države. Iz Rima se poroča, da izdajo papež Leon XIII. te dni veliko okrožnico, v kateri razpravljajo razmere delalcev. Po njih razsodbi pripade državi določiti čas dela pa tudi najnižje plačilo, do katerega ima vsak delalec pravico. — Sedanja vlada v Italiji ni posebno prijazna Nemčiji in vse kaže, da bi se ona rajši sprijaznila s francosko republiko. — Prvi maj je tudi v Rimu tekla kri ter je bilo več delalcev pa tudi vojakov ranjenih. — V Parizu vrši se od dne 28. aprila velik katoliški shod in se ga vdeležuje veliko škofov. — Francoska vlada sili na to, da dobijo vse ljudske šole posvetne učitelje, ali ljudstvo se ji v tem zoperstavlja; najbolj za to, ker se boji plačila, v tem pa še šole zato ne bode boljše, brž le slabše. — Po vsej Belgiji imajo delalske strike, toda ti so ondi že po polnem v navadi in je le škoda za delalce, da se dajo zapeljati od hujskačev, ki živijo od hujskanja, na stroške delalcev samih. — Knez Bismarck je voljen v nemški drž. zbor in svet se vpraša, kaj še hoče moč na stare dni v zboru? — Cena živeža je neki na večih krajih nemške države visoka in to ljudem po mestih ni po volji; ljubi Bog, odkod pa naj kmet dobi denarja, če ga ne dobi za svoje prideleke? — V večjih ruskih mestih ne trpi vlada več judov ter se ne sme nobeden več v njih stalno naseliti. Ta prepo-ved je pač ostra, toda je že je pač treba, kajti v ravno taci mestih so judje prave pijavke za ljudi. — Mladi srbski kralj Aleksander je obiskal v nedeljo svojo mater, kraljico Natalijo in pravi se, da je imel mater pregovoriti, naj se izseli na Rusko. Ne vemo še, je-li to kralj storil in če je storil, kaj da je dosegel. — Grška kraljičinja Sofija, sestra nemškega cesarja, je prestopila v grško ali pravoslavno cerkev. — Kako dela laška vlada v Afriki, v Masavi, katero si je prisvojila, vidi se iz tega, da so nekateri uradniki kradli ali celo morili bogate trgovce ter jim pobrali potem vse gotovo denarje. Še le po dolgem času so jih djali v preiskavo, če ravno so se že dalje časa ljudje pritoževali zoper nje. — Predsednik republike „zveznih držav“ v severni Ameriki misli, da se Ameriki sicer ni treba bati vojske, toda za vse slučaje bode ji treba več novih bojnih ladij. — V mestu Paduki, v državi Kentuky, razsajal je v ponedeljek hud vihar ter je več sto hiš odkril ali pa do cela razdjhal. Lesenó cerkev Metodistov pa je vihar vzdignil kvišku, ter je jo zdrobil do cela, tudi je več ljudi potolkel. Bog nas ga varuj!

Za poduk in kratek čas.

Turki v Podravji leta 1532.

Napisal J. Sattler.

(Dalje.)

Sulejman ni hotel iti iskat nemškega cesarja. Hrabri Jurišič mu je popolnoma vzel veselje do tega. Turkom se je sedaj domov mudilo. Morda je sultana tudi plašila velika vojska, ki je bila zbrana na Dunaju. Vrh tega ni imel obležnih topov. Ako ni mogel užugati majhne in slabe trdnjave, kako pa bi jako utrjeni Dunaj! Pri obleganji Kiseka je izgubil sila mnogo vojakov; janičarji so godrnjali; jesen se je tudi že bližala. Gotovo je vse to nagnilo Sulejmana, da ni šel nad Dunajsko mesto, temveč hitel domov. Toda ni se vračal skozi Ogersko, nego divji Turki so se vsuli na Štajarsko; najbrž zategadel, ker je Ogerska bila že preveč opustošena in izmolzena.

Dne 4. septembra je turška vojska prestopila štajarsko mejo na severo-vzhodnej strani. Deževalo je neprestano; poti so bili sila slabi. Vojska se je torej le počasi pomikala proti nemškemu Gradcu. Pred njo in za njo ni bilo drugega, nego razdevanje, požiganje, smrt in pogin. Ljudje so bežali v tabore, v lesove in v gore. Kdor pa ni mogel uteči, tega so divjaki posekali, ali pa gnali v sužnost. V taborih so se kmetje branili vkupno, dokler jih ni besni sovražniki premagali. Usoda bila jim je potem grozna; Turki so pobili moške, ženske, starce in otroke, cerkev ali tabor pa zažgali. Čudno je to, da niso užugali skoro nobenega utrjenega grada; tem več pa je trpel ubogi kmet.

Dne 11. septembra je stal Sulejman pred Gradcem; toda odrinil je že drugi dan, ne da bi resno poskusil bil to jako utrjeno mesto si osvojiti. Najbrž se je ustrašil vojske, s katero se je naglo bližal Slovenec Kacijanar. Ta vojskovodja je namreč hotel prehiteti sultana in pomnožiti Graško posadko, ker je vedel, da ima mesto dovolj topov, a le malo izurjenih vojakov. Sulejman pa ga ni čakal, temveč umaknil se je že dne 12. proti jugu. Ko torej Kacijanar dospe drugo jutro ob 5., ni bilo sovražnika nikjer; preplaval je že Muro niže Gradea in pri tej priliki izgubil mnogo ljudi in prtljage.

Kacijanar ni mogel takoj za neverniki, ker so bili njegovi vojaki preveč utrjeni. Da bi si odpočili, ostal je tri dni v mestu; potem pa je zopet hitel na Avstrijsko, kjer je še bilo vse polno Turkov. Le Pavel Bakič je dotekel zadnje čete, poklal in ujel nekoliko Turkov in jim vzel jedno zastavo.

Dne 13. septembra je turška vojska šatorila pri Lipnici. Po starej svojej navadi so Turki zažgali ta trg in mnogo ljudi pobili. Tu